

ชื่อเรื่อง การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชน
Title Promoting Reading for Implanting in the Youth the Desired Values

---

ชื่อผู้เขียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงรัตน์ กุหเจริญ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail : tuangrat_koo@utcc.ac.th

บทคัดย่อ

การอ่านนอกจากจะมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้แล้ว ยังเป็นเครื่องมือในการสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนด้วย ค่านิยมที่ควรปลูกฝังให้แก่เยาวชนก็คือ ค่านิยมที่เสนอไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความใฝ่รู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การทำงานเป็นทีม การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ การอ่านเพื่อพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์ทำได้โดยการอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร การอ่านข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต การอ่านหนังสือนอกเวลา และการอ่านเรื่องสั้นหรือนวนิยาย เพื่อให้เยาวชนเห็นแบบอย่างในการนำค่านิยมไปใช้ในการดำเนินชีวิต และรับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมที่จะหล่อหลอมให้เยาวชนเกิดค่านิยมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ ทุกภาคส่วนในสังคม คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชน ควรเข้ามามีบทบาทในการชี้แนะค่านิยมดังกล่าว เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม อันจะนำไปสู่ "ความอยู่ดีมีสุข" ของคนไทยทั้งชาติ

คำสำคัญ : การอ่าน ค่านิยมที่พึงประสงค์ เยาวชน

Abstract

Reading is important not only as a way of acquiring knowledge but also as a tool for implanting in the youth the desired values. These are values which were specified in the Tenth National Economic and Social Development Plan (2007-2011): honesty, diligence, consideration, discipline, knowledge acquisition, creativity, critical thinking, teamwork, social responsibility, conservation of natural resources and environment etc. Reading for implanting the desired values can be done by assigning the youth to read news and articles in the newspapers and magazines, information on the Internet, external readers, short stories and novels so that they can observe the application of the desired values in real life and receive information concerning the activities that they can participate. Every sector in the society -- family, educational and religious institutions as well as the mass media -- should play an important role in guiding the youth so that they could have both knowledge and morality. This could lead to the good well-being of Thai people as a whole.

Keywords : Reading, Desired Social Values, Youth

บทนำ

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ทำให้คนฉลาด รู้จักคิด และมีโลกทัศน์กว้างขึ้น จึงกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นหนทางสู่ปัญญา และเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2552 : 1-2) แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

...การอ่านไม่เพียงแต่เป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้ แต่ข้อความที่เรียงร้อยในหนังสือนั้น สามารถส่งผ่านพลังอันยิ่งใหญ่ให้ผู้อ่านซึมซับ เรียนรู้ และเปลี่ยนเป็นแรงบันดาลใจ ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติตามแนวทางหรือ เป้าหมายตามที่ข้อความนั้นบันทึกไว้

การอ่านเป็นการให้อาหารแก่สมอง ถ้าให้อาหารดี (อ่านสิ่งที่ดี) ให้อย่างสม่ำเสมอ สมอง ย่อมรับและย่อยสิ่งที่ดี ความคิดย่อมเจริญงอกงาม ถ้าให้อาหารไม่ดี (อ่านสิ่งที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม) รับแต่ขมนมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โทรทัศน์ เกม อินเทอร์เน็ต) สมองย่อมจะขาดสารอาหารเพราะขาดความรู้จากหนังสือที่จะนำมาคิดใคร่ครวญอย่างเพียงพอ และจะทำให้ตายทางปัญญาในที่สุด

...ในชีวิตเรามีหนังสือ 2 ประเภทที่จะช่วยให้ชีวิตประสบความสำเร็จ ประเภทที่หนึ่ง หนังสือที่ตนเองชอบ เลือกหนังสือที่ทำให้มีความสุขเมื่อได้อ่าน อาจจะเป็นหนังสือประเภทใดก็ได้ เช่น บทกวี เรื่องสั้น นวนิยาย และประเภทที่สอง หนังสือที่ตนเองต้องอ่าน เลือกหนังสือที่สนับสนุนสู่ความสำเร็จของชีวิต และอ่านหนังสือให้ครบทุกด้าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมทักษะในด้านต่างๆ ที่เราอยากพัฒนา และเพื่อจรรโลงจิตใจ และคุณธรรมให้สูงขึ้น

จากทัศนะดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การอ่านนอกจากจะมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้แล้ว การอ่านยังเป็นเครื่องมือในการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น และเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังคุณธรรมด้วย

อย่างไรก็ตาม การที่จะปลูกฝังคุณธรรมให้แก่บุคคล จนทำให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติด้วยความเต็มใจนั้น จำเป็นต้องสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้น เพราะค่านิยมหมายถึง สิ่งที่คุณสนใจ สิ่งที่คุณปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็นหรือกลับกลายมาเป็นสิ่งที่คุณถือว่าเป็นสิ่งบังคับ ต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนพยายามขยอก และมีความสุขที่จะได้เห็น ได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2548 : 1)

คำถามที่เกิดขึ้นก็คือ ค่านิยมใดที่ควรปลูกฝังให้แก่เยาวชน เพื่อให้เป็นคนที่มีความรู้คู่คุณธรรม คำตอบก็คือ ค่านิยมที่เสนอไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลงในอนาคตและร่วมกันพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืนไปสู่ “ความอยู่ดีมีสุข” ของคนไทยทั้งชาติ

ค่านิยมที่พึงประสงค์ตามแผนฯ 10

จากการประเมินสถานะคนและสังคมไทยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549 : 50) พบว่า

...คนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤติค่านิยม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงถึง

การดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทัศนคติ และคุณธรรมของคนในสังคม เป็นผลกระทบจากการเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่ประเทศไทยผ่าน สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสร้างสรรค์ยังมีน้อย สื่อที่เป็นภัยและผิดกฎหมาย มีการเผยแพร่มากขึ้นแม้มีมาตรการปราบปรามอย่างเข้มงวด เว็บไซต์ทางเพศเพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว ขณะที่คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับ วัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับสถาบันทางสังคม อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษามีบทบาทน้อยลง ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและ พัฒนาศักยภาพคนไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน...

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จึงกำหนดให้ “คน” เป็น ศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่ เย็นเป็นสุขร่วมกัน

...จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติ ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้ และทักษะ ความสามารถ เพื่อให้เพียงพอทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิด วิเคราะห์ห้อย่าง “มีเหตุผล” รอบคอบ และระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ “คุณธรรม” ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก “ความ พอประมาณ” ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น “ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิต อย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และสังคม ที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐาน การดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 47)

ในแผนฯ 10 ได้เสนอไว้ว่า ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ตั้งงามอยู่ในกรอบของศีลธรรม และมีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถทำได้โดย

1. ผลักดันให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ร่วมกันพัฒนาเด็กและ เยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ตั้งงาม เป็นคนดี ห่างไกลอบายมุขและยาเสพติด มีภาวะ ผู้นำ อูทิศตนเพื่อส่วนรวมและมีบทบาทดูแล ตักเตือน เฝ้าระวังความประพฤติฉันท้เครือญาติ รวมทั้งสืบค้นคนดีในสังคม เชิดชูให้เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกระดับ
2. ปลูกฝังทัศนคติและการเรียนรู้ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เปิดโอกาสให้คนทุกวัย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ทำงานร่วมกันประสานประโยชน์ เช่น กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสาธารณประโยชน์ การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และกิจกรรมสหกรณ์ เป็นต้น และในระดับองค์กรของทุกภาค การพัฒนา มุ่งส่งเสริมให้มีการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น มีความ โปร่งใสและตรวจสอบได้

ส่วนการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมด้านสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรมทำ
ได้ดังนี้

1. พัฒนาเด็กเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนกระทั่งเกิดให้เติบโตตามวัยอย่างเหมาะสม และพร้อมเรียนรู้ โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับพ่อแม่ในการดูแลสุขภาพ และพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดทั้งทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฝึกให้เด็กคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เป็นระบบ รู้จักเข้าใจและสามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม รู้ถึงความสามารถที่ตนมีอยู่ และร่วมมือกับผู้อื่นผ่านการเรียนรู้ร่วมกันจากประสบการณ์จริง และมีความสุขจากการเรียนรู้
2. พัฒนาหลักสูตรทั้งในและนอกระบบให้หลากหลายสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองที่บูรณาการเรื่องศีลธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และลดการขัดแย้งแบบสันติวิธี เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในรากเหง้าของตน และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่จูงใจให้เด็กสนใจและใฝ่รู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น เครื่องมือ และพัฒนาคุณภาพครูให้รู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่
3. สร้างเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีมุ่งศึกษาสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น โดยสร้างระบบเครือข่ายผู้ประกอบการจัดบริการเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง ทั้งการซ่อม สร้างพัฒนาระบบถ่ายโอนที่มีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมผู้ที่จบการศึกษาชั้นพื้นฐานและกลับสู่อุปการะได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงานให้รองรับการแข่งขันของประเทศนั้น

...ควรเพิ่มพูนความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานเพื่อเสริมสร้างผลิตภาพแรงงานให้สูงขึ้น ทั้งการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหา ตัดสินใจ ทำงานเป็นทีม มีจริยธรรม มีวินัยในการทำงาน สามารถรองรับและเรียนรู้เทคโนโลยีที่ซับซ้อนได้ง่าย ปรับตัวให้ทันกับ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และพร้อมก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ จัดระบบการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะ ที่สอดคล้องกับวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการส่งต่ออย่างเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปสู่ระดับวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 52-53)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า ค่านิยมที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพ “คน” ให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและความรู้ เพื่อนำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ได้แก่

ความซื่อสัตย์สุจริต	ความขยันหมั่นเพียร
ความอดทน	ความมีน้ำใจ
ความมีวินัย	ความใฝ่รู้
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล
ความเป็นผู้นำ	การรู้จักแก้ไข้ปัญหา
การควบคุมตนเอง	การทำงานเป็นทีม

การละเว้นอบายมุขและยาเสพติด   การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม
 การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น   การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชน

ผู้เขียนได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 100 คน เมื่อเดือนกันยายน 2552 เพื่อต้องการทราบว่านักศึกษาได้นำค่านิยมที่พึงประสงค์ตามแผนฯ 10 ไปใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ค่านิยมใดที่นักศึกษาเห็นว่าควรเร่งปลูกฝังให้แก่เยาวชนเพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และนักศึกษาได้รับการชี้แนะค่านิยมเหล่านั้นจากแหล่งใด ผลการสำรวจผู้เขียนพบข้อมูลที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่านิยมตามแผนฯ 10 ที่นักศึกษานำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ลำดับที่	ค่านิยม	ความถี่
1	ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจ	76
2	ความอดทน	60
3	การรู้จักแก้ไขปัญหา	56
4	ความขยันหมั่นเพียร	53
5	การควบคุมตนเอง	60
6	การทำงานเป็นทีม	44
7	ความมีวินัย ความใฝ่รู้ การละเว้นอบายมุขและยาเสพติด	42
8	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	40
9	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	38
10	การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	33
11	การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	31
12	ความเป็นผู้นำ	24

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ค่านิยมตามแผนฯ 10 ที่นักศึกษานำไปใช้ในการดำเนินชีวิตมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีน้ำใจ รองลงมาคือ ความอดทน การรู้จักแก้ไขปัญหา ความขยันหมั่นเพียร และการควบคุมตนเอง ตามลำดับ ส่วนค่านิยมที่นำไปใช้น้อย ได้แก่ ความเป็นผู้นำ และการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนค่านิยมที่นักศึกษาเห็นว่าควรปลูกฝังให้แก่เยาวชนอย่างเร่งด่วนเพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ มีดังนี้

ตารางที่ 2 ค่านิยมตามแผนฯ 10 ที่นักศึกษาเห็นว่าควรปลูกฝังให้แก่เยาวชนอย่างเร่งด่วน

ลำดับที่	ค่านิยม	ความถี่
1	ความซื่อสัตย์สุจริต	72
2	ความมีน้ำใจ	38
3	ความมีวินัย การรู้จักแก้ไขปัญหา การละเว้นอบายมุขและยาเสพติด	26
4	ความขยันหมั่นเพียร	24
5	ความอดทน	18
6	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	17
7	ความเป็นผู้นำ	16
8	การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	14
9	การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม	12
10	การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	11
11	ความใฝ่รู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม	10

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า ค่านิยมตามแผนฯ 10 ที่นักศึกษาเห็นว่าควรปลูกฝังให้แก่เยาวชนอย่างเร่งด่วนเพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมา คือ ความมีน้ำใจ ความมีวินัย การรู้จักแก้ไขปัญหา การละเว้นอบายมุขและยาเสพติด และความขยันหมั่นเพียร และจากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า ค่านิยมดังกล่าว นักศึกษาได้รับการชี้แนะจากแหล่งต่างๆ ตามลำดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แหล่งที่นักศึกษาได้รับการชี้แนะค่านิยมที่พึงประสงค์

ลำดับที่	แหล่งที่ได้รับการชี้แนะค่านิยม	ความถี่
1	พ่อแม่	88
2	ครูอาจารย์	84
3	การดูรายการโทรทัศน์	62
4	ญาติพี่น้อง	55
5	เพื่อน	51
6	การอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์/นิตยสาร การอ่านข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	45
7	พระสงฆ์	33
8	การอ่านหนังสือนอกเวลา การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ	27

ตารางที่ 3 แหล่งที่นักศึกษาได้รับการชี้แนะคำนิยมที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ลำดับที่	แหล่งที่ได้รับการชี้แนะคำนิยม	ความถี่
9	การฟังรายการวิทยุ	25
10	การอ่านเรื่องสั้น/นวนิยาย	22
11	การอ่านนิทาน	14

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า นักศึกษาได้รับการชี้แนะคำนิยมที่พึงประสงค์จากพ่อแม่มากที่สุด รองลงมาคือ ครูอาจารย์ การดูรายการโทรทัศน์ ญาติพี่น้อง และเพื่อน ตามลำดับ ในด้านการอ่าน นักศึกษาได้รับการชี้แนะคำนิยม จากการอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร และการอ่านข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือ การอ่านหนังสือนอกเวลา การอ่านเรื่องสั้นและนวนิยาย และการอ่านนิทาน ตามลำดับ จากผลการสำรวจดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางในการส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังคำนิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชน ดังต่อไปนี้

วิธีปลูกฝังคำนิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนโดยการอ่าน

1. การอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร การอ่านข่าวและบทความนอกจากจะทำให้เด็กและเยาวชนทันโลกทันเหตุการณ์แล้ว ยังจะทำให้ได้รับข้อคิดดีๆ ด้วย จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาได้รับการชี้แนะคำนิยมที่พึงประสงค์จากการอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารมากที่สุด ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ จึงควรจะใช้ช่องทางนี้ให้เป็นประโยชน์ โดยแนะนำให้เยาวชนอ่านข่าวและบทความ ซึ่งนำเสนอคำนิยมที่สอดคล้องกับแผนฯ 10 หรือแจ้งข่าวกิจกรรมซึ่งจะช่วยปลูกฝังคำนิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนและสื่อมวลชน ควรนำเสนอเรื่องราวที่เป็นตัวอย่างของคนดีในสังคมที่นำคำนิยมที่พึงประสงค์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตจนได้รับความยกย่องชื่นชมจากสังคมและประสบความสำเร็จในชีวิต เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของคำนิยมดังกล่าว และยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป นอกจากนี้ควรนำเสนอข่าวกิจกรรมสำหรับเยาวชน ซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นเพื่อให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งจะช่วยให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังคำนิยมที่พึงประสงค์จากประสบการณ์จริงและมีความสุขจากการเรียนรู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปลื้มเด็กดีเก็บเงินแสนคืนให้เจ้าของ

เมื่อเวลา 13.30 น. วันที่ 7 พ.ค. พ.ต.อ.อำนาจ อินทรประสาท ผกก.สน.บึงกุ่ม พร้อมคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.จร.) สน.บึงกุ่ม ได้มอบประกาศเกียรติคุณ และเงินรางวัลให้กับ ค.ญ.สุพรรณิการ์ ทองสา หรือน้องแพรว อายุ 12 ขวบ นักเรียนชั้น ป.5/1 โรงเรียนคลองกุ่ม หลังจากเมื่อวันที่ 6 พ.ค.ที่ผ่านมา น้องแพรวเก็บเงินจำนวน 140,000 บาท ได้ภายในหมู่บ้านเอื้ออาทร หลังสำนักงานเขตบึงกุ่ม ถนนเสรีไทย แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม พร้อมส่งมอบคืนให้กับ น.ส.สิริพร มหาโคตร อายุ 25 ปี เจ้าของเงินที่พิกอยู่ในหมู่บ้านเอื้ออาทร โดย ค.ญ.สุพรรณิการ์ กล่าวว่า คนที่อยู่ที่แฟลต 31 หมู่บ้านเอื้ออาทร กับพ่อแม่ และน้อง 3 คน เมื่อช่วงเย็นวานนี้ขณะเดินออกไปซื้อของ จากลิ้นระหว่างเดินผ่านหน้าแฟลต 25 พบเงินตกอยู่ที่พื้นถนนในลักษณะมัดไว้ จึงก้มไปดูก็พบเป็นเงินจำนวนมาก

เด็กดีของสังคม กล่าวต่อว่า ขณะนั้นเองมีชายชื่อ จยย.รับจ้างตรงเข้ามาสอบถาม ตนจึง

บอกไปว่าพบเงิน ชายคนดังกล่าวก็รีบก้มหยิบทันทีก่อนจะบอกว่า จะแบ่งให้คนละครึ่ง ตนบอกไปว่าไม่เอา เพราะไม่ใช่เงินของตัวเอง ชายคนดังกล่าวไม่สนใจรีบซึ้งซอบ.หายไป เมื่อกลับมาถึงบ้านคนเล่าให้แม่ฟัง แม่ก็รีบโทรศัพท์ไปบอกตำรวจ เจ้าหน้าที่จึงมาสอบถามรูปพรรณสัณฐานของคนที่จยย.รับจ้างที่เอาเงินไป ต่อมาตำรวจก็สามารถติดตามจนเจอตัวพร้อมกับได้เงินคืน ทั้งนี้ผ่านมาแม่สอนเสมอว่าไม่ให้เอาของของคนอื่น ด้าน น.ส.สิริพร กล่าวว่า เงินจำนวนดังกล่าวเป็นเงินที่จะนำมาใช้หนี้ที่สาวที่ตนซื้อมา โดยเก็บไว้ในกระเป๋าสบาย แต่เนื่องจากซิปกระเป๋าสบายแตก ทำให้เงินหล่นหายโดยไม่รู้ตัว ตอนแรกตกใจมากไม่คิดว่าจะได้คืน รู้สึกดีใจที่น้องแพรวเก็บเงินได้ ตนจะไม่มีวันลืมน้องแพรวเลย ทั้งนี้ได้มอบเงินรางวัลเป็นสินน้ำใจให้น้องแพรวจำนวน 5,000 บาทด้วย ทั้งนี้ทาง สน.บึงกุ่ม จะทำหนังสือชมเชยไปยังโรงเรียนคลองกุ่ม และสำนักงานเขตบึงกุ่มที่อบรมนักเรียนได้ดี เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับเยาวชนทั้งหลายในการที่จะมุ่งทำความดีในโอกาสต่อไป.

(“ปลื้มเด็กดีเก็บเงินแสนคืนให้เจ้าของ.” เดลินิวส์, 2552 : 16)

จากข่าวนี้ เยาวชนจะได้เห็นตัวอย่างของ “เด็กดี” คือ เด็กหญิงสุพรรณิการ์ ทองสา ซึ่งพบเงินจำนวนมากถึง 140,000 บาท แม้จะมีผู้มาชักชวนให้แบ่งกันคนละครึ่งก็ไม่ทำตาม แต่กลับมามาเล่าให้แม่ฟัง แม่จึงรีบติดต่อตำรวจจนสามารถติดตามเจ้าของมารับเงินคืนได้สำเร็จ นอกจากนี้ยังได้เห็นตัวอย่างของ “แม่ที่ดี” ที่สอนลูกไม่ให้นำของผู้อื่นมาเป็นของตน ทั้งสองจึงเป็นตัวอย่างที่ดีของความซื่อสัตย์สุจริต

เด็กบุรีรัมย์คว่ำชัย กรุงเทพฯ ยุววานิช รับเต็มๆ รางวัลมูลค่ารวมกว่า 3 แสนบาท

ผลิตเชื้อสำหรับคุณแม่ที่เพิ่งคลอดใหม่ลูก หรือสร้างสรรคกระบวนการบริหารจัดการ การธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจกระบวนการ คำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องในองค์กร บุคลากร รับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

เมื่อเร็วๆ นี้ ธนาคารกรุงไทย ได้ประกาศผลและมอบรางวัลโครงการกรุงไทย ยุววานิช ประจำปี 2551 โดยได้รับเกียรติจาก นายกรณ์ จงเจดีย์ นายกรัฐมนตรีว่ากระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้มอบรางวัลให้แก่ผู้ชนะเลิศการแข่งขันที่ได้รับรางวัลชนะเลิศคือ บริษัท Nana Mom Group จากวิสาหกิจครอบครัวเมืองบุรีรัมย์ ซึ่งทำธุรกิจเย็บตุ๊กตาเพื่อพ่อและแม่ ได้รับเงินรางวัลรวมมูลค่า 310,000 บาท รางวัลรองชนะเลิศ 2 รางวัล ได้แก่ บริษัท Koo-jai-dec จากวิสาหกิจครอบครัวเมืองบุรีรัมย์ และ บริษัท โฉมดีถิ่น จากวิสาหกิจครอบครัวเมืองบุรีรัมย์

กรณ์ จงเจดีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ มอบรางวัลและถ้วยรางวัลให้แก่ผู้ชนะเลิศการแข่งขันและรองชนะเลิศ จากการประกวดการแข่งขันธุรกิจและนวัตกรรมในโครงการกรุงไทย ยุววานิช ประจำปี 2551 โดยมีคณะกรรมการ ผู้บริหารธนาคารกรุงไทย ร่วมชม (คนขวา)

รางวัลชนะเลิศ เรียนรู้การวางแผนดำเนินการอย่าง มีระบบ สามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และต้องชอบคุณสมบัตินางกรุงไทย ที่มีโครงการดีๆ ให้เยาวชนได้เรียนรู้ ทั้งยังอยากเชิญชวนน้องๆ รุ่นหลังให้เข้าร่วมโครงการกรุงไทย ยุววานิชปี 2552 ด้วย

นายพิชิตพล พิทักษ์อำนวย หัวหน้าทีม บริษัท Koo-jai-dec กล่าวโดยสรุปว่า โครงการกรุงไทย ยุววานิช เป็นประโยชน์เป็นที่สุดความเป็นนักธุรกิจในวัยเยาว์ ที่ยังทำให้รู้จักการทำงานเป็นทีม จากความชำนาญด้านการผลิตไม้กระดาน แต่เมื่อรวมกลุ่มกันจึงได้ร่วมกันนำความไม่

จริง ได้มีบทบาท ได้เรียนรู้วิถีและแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้เราได้ประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคตได้ รุ่งเรือง จะเชิญชวนให้นักเรียนเข้าร่วมประกวด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถ ขอเพียงมีความกล้าและมั่นใจในตัวตนเองเท่านั้น

ทั้งนี้ โครงการกรุงไทย ยุววานิช เปิดรับสมัครนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญและสายอาชีพจากโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศเข้าร่วมประกวดประจำปี 2552 ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน จนถึงวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 จึงรางวัลมูลค่ารวมถึง 3,000,000 บาท โดยได้เปิดโอกาสผู้ชนะเลิศและผู้รองชนะเลิศสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.youngentrepreneur.ktb.co.th หรือสอบถามที่ฝ่ายเสริมสร้างทุนทางปัญญาและกิจกรรมเพื่อสังคม โทร. 0-2208-8674-6

อีกทั้งโครงการที่จะเปิดรับสมัครพร้อมกันคือ โครงการกรุงไทย ด้านกีฬา โครงการที่มุ่งเน้นการปลูกฝังให้ นิสิต นักศึกษา มีความเข้าใจการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ซึ่งธนาคารได้เตรียมรางวัลมูลค่ารวมกว่า 1,600,000 บาท เป็นทุนการศึกษา และเงินรางวัลประเทศ โดยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.bizethics.ktb.co.th

(“เด็กบุรีรัมย์คว่ำชัย กรุงเทพฯ ยุววานิช.” เดลินิวส์, 2552 : 6)

จากข่าวนี้ จะเห็นได้ว่าเยาวชนในต่างจังหวัดก็มีความรู้ความสามารถไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเยาวชนในเมืองหลวง หากมีวินัย รู้จักแก้ไขปัญหา และรู้จักการทำงานเป็นทีมก็สามารถประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่างๆ นำชื่อเสียงมาสู่ตนเองและสถานศึกษาได้

(“นัมเบอร์วัน KIDS.”ไทยรัฐ, 2552 : 13)

จากบทความนี้ จะเห็นได้ว่า หากเยาวชนมีความขยันหมั่นเพียร พยายามเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างจริงจัง ย่อมส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างแน่นอน

2. การอ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับการหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์แนะนำให้เยาวชนอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารออนไลน์ หรือแนะนำเว็บไซต์ต่างๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์แก่เยาวชนก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ www.thairath.co.th (คอลัมน์เด็กเด็ดเด็ด กิจกรรมนอกตำรา พลังเด็กไทยกู้โรคร้อน)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ www.dailynews.co.th (คอลัมน์ Activity For Fun, I can do ชีวิตกับธรรมชาติ)

นิตยสารขวัญเรือน www.kwanruen.com (คอลัมน์เรียงร้อยนิทาน วรรณกรรมเยาวชน เพื่อชีวิตและสุขภาพ)

นิตยสาร a day www.daypoets.com (คอลัมน์ the outsiders, maincourse)

○ **ประกวดสิ่งประดิษฐ์...** โครงการสอนดำ อาซิโม ขานน้องๆ ออกแบบสิ่งประดิษฐ์และส่งผลงาน เข้าร่วมในโครงการ สอนดำ อาซิโม จุฬาลงกรณ์ วิทยาลัย ไอเดีย คอนเทสต์ ปี 5 ภายใต้หัวข้อ พลังฝัน...สู่สิ่งประดิษฐ์ ในอนาคต ส่งผลงานได้ถึงวันที่ 15 ก.ค.นี้ สอบถามที่โทร. 0-2274-0671-5 ต่อ 106, 107, 108 หรือ www.honda-ideacontest.com

○ **ประกวดภาพถ่าย...** ภาควิทยาศาสตร์ ทางภาพถ่ายและเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ร่วมกับสมาคมภาพถ่ายแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เชิญชวนนักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่งภาพถ่ายและข่าวคำขวัญประกวดในหัวข้อ บ้านเมืองของเรา ครั้งที่ 8 โดยแนวภาพแสดงให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่

กิจกรรมนอกตำรา

เป็นอยู่ที่แสดงถึงการช่วยเหลือภาวะ โลกร้อนและลดพลังงาน ซึ่งด้วย พระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ส่งภาพ ได้ถึงวันที่ 8 ต.ค.นี้ สอบถามที่ โทร. 0-2218-5581-2 ในวันและเวลาราชการ

(“กิจกรรมนอกตำรา.”ไทยรัฐ, 2552 : 13)

จากคอลัมน์นี้ เยาวชนจะได้รับรู้กิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น และเข้าร่วมตามความสนใจ ได้แก่ การประกวดสิ่งประดิษฐ์ การประกวดภาพถ่าย กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยปลูกฝังค่านิยมในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการทำงานเป็นทีมให้แก่เยาวชนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ได้แก่

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) หรือศูนย์คุณธรรม www.moralcenter.or.th มีการแนะนำหนังสือส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมศูนย์คุณธรรม และข่าวประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ

เครือข่ายเพื่อนฯ คุณธรรม www.meetham1.com มีหลักสูตรที่น่าสนใจ คือ หลักสูตรค่ายกล้าคุณธรรม ซึ่งแนะนำให้เยาวชนนำหลักธรรมในพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น การหลีกเลี่ยงจากยาเสพติด โรคเอดส์ เป็นต้น การใช้ชีวิตพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสำนึกรักสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3. การอ่านหนังสือนอกเวลา หนังสือนอกเวลาเป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาเลือกอ่าน เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางด้านภาษาไทย จากการสำรวจพบว่า นักศึกษาจำนวนไม่น้อยได้รับการชี้แนะค่านิยมจากหนังสือนอกเวลา ครูอาจารย์จึงควรเข้ามามีบทบาทในการเรื่องนี้ โดยให้ความสำคัญกับการเลือกหนังสือนอกเวลาที่จะช่วยส่งเสริมค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่องของน้ำพุ

สุวรรณี สุคนธา [นามแฝง] เรื่อง
เรื่องของน้ำพุ
ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, 2524
112 หน้า 13 x 16.5 ซม.
10 บาท

ชีวิตจริงของเด็กหนุ่มคนหนึ่งชื่อ “น้ำพุ” น้ำพุมีความเป็นอยู่และความต้องการเหมือนวัยรุ่นทั่ว ๆ ไป แต่สภาพแวดล้อมและความผันผวนของสภาพสังคม ทำให้เขาขาดความอบอุ่นจากทางบ้าน จึงหันเข้าหายาเสพติดจนจบชีวิตลง เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นปัญหาวัยรุ่นและปัญหาสังคมให้ข้อคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับครอบครัวและยาเสพติด ลักษณะการเขียนเป็นจดหมาย 10 ฉบับ ที่น้ำพุเขียนถึงแม่ มีเรื่องสั้นที่น้ำพุเขียนขึ้นคือ “พฤติกรรมของวัยรุ่น” และ “ครอบครัวของข้าพเจ้า” นอกจากนี้ยังมี “พฤติกรรมของวัยรุ่น” ซึ่งคัดลอกมาจากหนังสือของสำนักงานเยาวชนแห่งชาติ และ “ยาเสพติดในมหาวิทยาลัย” จากวารสารการแพทย์

(โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน, 2542 : 144)

หนังสือเรื่องนี้เหมาะสำหรับเด็กอายุ 9-15 ปี เพราะสะท้อนให้เห็นปัญหาของวัยรุ่นที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว จึงทำให้หันไปหายาเสพติดจนต้องเสียชีวิตในที่สุด เรื่องนี้จึงช่วยปลูกฝังค่านิยมด้านการละเว้นอบายมุขและยาเสพติดได้เป็นอย่างดี

ปลูกลง

โสภาค สุวรรณ [นามแฝง] เรื่อง
ปลูกลง
กรุงเทพฯ: บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2542
421 หน้า 13 x 18.5 ซม.
110 บาท

โสภาค เป็นนายตำรวจหนุ่มผู้ผ่านชีวิตปวดร้าวขมขื่นมาตั้งแต่เด็ก ด้วยเป็นลูกของภรรยาอายุน้อย จึงทำให้ไม่ได้รับความรักความเมตตาจากบิดาเท่าที่ควร กลายเป็นเด็กแข็งกร้าวและจริงจังต่อชีวิต เมื่อสรุปจบการศึกษาแล้ว ได้ขอไปปฏิบัติงานปราบผู้ก่อการร้ายที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขณะที่ “ศุภรา” พัฒนาการสาว ผู้เคยเป็นเพื่อนบ้านศรมาตั้งแต่วัยเด็ก ตัดสินใจออกทำงานพัฒนาหมู่บ้านไทยอิสลามที่ตำบลปลูกลง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งสองต่างทำงานตามอุดมคติของตน ด้วยความหวังที่จะสร้างสรรค์ความผาสุกให้เกิดบนแผ่นดินไทยที่ห่างไกลความเจริญ และเต็มไปด้วยผู้ก่อการร้าย เมื่อได้พบกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่กรุงเทพฯ ต่างเกิดความผูกพันขึ้นในใจ และมีโอกาสเปิดเผยความรู้สึกแก่กัน

นวนิยายเรื่องนี้ ดำเนินเรื่องชวนติดตามแฝงด้วยคติธรรม และข้อคิดให้คนไทยรักแผ่นดินไทย อุทิศตนเพื่อแผ่นดิน

(โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน, 2542 : 214)

เรื่องนี้เหมาะสำหรับเยาวชนอายุ 16-20 ปี เป็นเรื่องของตัวละครเอกที่อุทิศตนเพื่อสังคม ด้วยความหวังที่จะเห็นคนไทยในถิ่นที่ห่างไกลมีชีวิตที่ดีขึ้น และแผ่นดินไทยมีความสุข เมื่อเยาวชนได้ติดตามเรื่องราวจากหนังสือเล่มนี้จะทำให้เกิดความรักแผ่นดินไทย และเห็นแบบอย่างของผู้ที่อุทิศตนเพื่อส่วนรวม

4. การอ่านเรื่องสั้นหรือนวนิยาย เรื่องสั้นและนวนิยายเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดีที่ผู้เขียนสร้างขึ้นจากชีวิตของมนุษย์ นอกจากจะทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินใจแล้ว ยังจะได้แง่คิดจาก

พฤติกรรมของตัวละครด้วย การอ่านเรื่องสั้นหรือนวนิยายจึงเป็นทางหนึ่งที่จะชี้แนะค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนอย่างแนบเนียน พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ จึงควรแนะนำให้เยาวชนอ่านเรื่องสั้นหรือนวนิยายเพื่อปลูกฝังค่านิยมตามแผนฯ 10 โดยอาจจะพิจารณาจากหนังสือที่ได้รับรางวัลจากการประกวดต่างๆ เช่น การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือ การประกวดวรรณกรรมซีไรต์ การประกวดของสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย การประกวดของเซเว่นบุคควอร์ค เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ที่ปีกกว้างแห่งหนึ่ง ผีเสื้อแม่ลูกคู่หนึ่งหลงความงามของปีกของตน แม่ผีเสื้อยอมตามใจลูก ไม่ให้ลูกต้องทำงานหนัก เพราะกลัวว่าจะทำให้ปีกบอบช้ำและซีดจาง ฝ่ายแม่ผึ้งหลวงสอนให้ลูกอดทน ขยันขันแข็ง และไม่ยอมตามใจลูก เมื่อเวลาผ่านไปผึ้งน้อยกลายเป็นผึ้งที่แข็งแรง ส่วนลูกผีเสื้อเป็นผีเสื้อที่อ่อนแอ วันหนึ่งเกิดพายุลมแรง ผึ้งสองแม่ลูกสามารถบินกลับที่พักได้ ส่วนลูกผีเสื้อถูกลมพัดจนปีกบาดเจ็บ แม่ผีเสื้อคิดว่าจะต้องสอนให้ลูกพึ่งตนเองได้

หนังสือเล่มนี้นำเสนอข้อคิดในเรื่องความอดทน ความขยันขันแข็ง การไม่หลงตนเอง และการพึ่งตนเอง นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้แฝงแนวคิด ในเรื่องความมีน้ำใจของผึ้งหลวง แม่ลูกที่ช่วยติดตามหาลูกผีเสื้อไว้อีกด้วย

ผีเสื้อกับผึ้งน้อย

อำนาจ เย็นสบาย เรื่อง
โหล ลี รูป
ผีเสื้อกับผึ้งน้อย
กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมี่, 2539
16 หน้า 18.5 x 26 ซม.
35 บาท

(โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน, 2542 : 75)

หนังสือเรื่องนี้เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชนอายุ 3-8 ปี เพราะเปรียบเทียบให้เห็นการเลี้ยงดูลูกของผีเสื้อและผึ้งหลวง เยาวชนจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมด้านความอดทน ความขยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง และความมีน้ำใจ

มหกรรมในท้องทุ่ง

อัศศิริ ธรรมโชติ เรื่อง
เตรียม ชาชุมพร รูป
มหกรรมในท้องทุ่ง
กรุงเทพฯ: บุษย์ฝ้าย, 2530
143 หน้า 13 x 18.5 ซม.
25 บาท

เนื้อเรื่องเป็นบันทึกวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นของเด็ก ๆ ชาวไร่ชาวนาในภาคกลาง โดยเด็กชายเพชรและเพื่อนๆ เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับการกั๊กจิ้งหรีด การเล่นปลากัด การเล่นวัว การเที่ยวงานวัด ประเพณีการลงแขกเกี่ยวข้าว การเล่นแม่ศรี และมหรสพรื่นเริงต่าง ๆ ของชาวบ้าน ตอนสุดท้าย เด็ก ๆ ต่างอพยพตามผู้ปกครองออกจาก "บ้านไร่" เพราะหมู่บ้านจะจมอยู่ใต้สายน้ำเมื่อเขื่อนบนภูเขาสร้างเสร็จ

วรรณกรรมเยาวชนเล่มนี้ดึงดูดงามด้วยชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ในด้านการใช้ภาษาที่งดงาม สละสลวย ตลอดจนการบรรยายที่ให้เห็นภาพท้องทุ่ง ลอมฟาง ไอดีนกลืนหญ้า ท้องฟ้ากว้าง ตลอดจนความน่ารักและมีน้ำใจของชาวชนบทได้อย่างมีชีวิตชีวา

(โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน, 2542 : 138)

เรื่องนี้เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชนอายุ 9-15 ปี เพราะแสดงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และการเล่นของเด็กชาวไร่ชาวนาในภาคกลาง ช่วยปลูกฝังค่านิยมในด้านความมีน้ำใจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรสืบทอดไปยังเยาวชนรุ่นต่อไป

ขอหมอนใบนั้น... ที่เธอฝันยามหนุน

ประภัสสร เสวิกุล เรื่อง
ขอหมอนใบนั้น...ที่เธอฝันยามหนุน
พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า,
2540
456 หน้า 13 x 18.5 ซม.
195 บาท

เรื่องนี้มีกลวิธีดำเนินเรื่องและนำเสนออย่างมีศิลปะ ล่องจูนขาดความรักความอบอุ่นแต่เยาว์วัย ไม่ได้ได้รับความยุติธรรมจากบิดา ครอบครัวแตกแยกเพราะบิดามีผู้หญิงอื่น และมารดามีคู่ชีวิตใหม่ ต้องเผชิญกับความยากลำบากและขมขื่นใจ แต่เพราะมีสำนึกที่ดี อดทน ในที่สุดก็พบกับความสุขในชีวิต

นวนิยายชีวิตเรื่องนี้นำเสนอปัญหาของครอบครัวที่อาจเป็นชนวนสำคัญที่ทำให้เยาวชนก้าวร้าว เกิดความกดดันทางอารมณ์ และสร้างปัญหาสังคม แต่ผู้เขียนสามารถลบล้างหรือเบี่ยงเบนพฤติกรรมของตัวละครเอกในเรื่อง จากด้านลบไปสู่ด้านดี ให้ความรักของมารดาเป็นสิ่งชดเชยความขาด ทำให้เกิดสำนึกที่ผิดและสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต เรื่องนี้นับเป็นนวนิยายที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง นอกจากอรรถรสของเรื่องแล้วยังสะท้อนให้ผู้อ่านพึงตระหนักว่าอิทธิพลของความรักความผูกพันในครอบครัวย่อมป้องกันปัญหาของสังคมได้อย่างแท้จริง

(โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน, 2542 : 194)

นวนิยายเรื่องนี้เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชนอายุ 16-20 ปี เพราะนำเสนอปัญหาของเด็กที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัวแต่ด้วยสำนึกที่ดีและมีความอดทนทำให้ประสบความสำเร็จและความสุขในชีวิต เรื่องนี้จึงช่วยปลูกฝังค่านิยมในด้านความอดทนให้แก่เยาวชนได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

การอ่านเป็นช่องทางหนึ่งที่สำคัญในการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 แนวทางพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชน ได้แก่ การส่งเสริมการอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร การอ่านข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต การอ่านหนังสือนอกเวลา และการอ่านเรื่องสั้นหรือนวนิยาย เพื่อให้เยาวชนเห็นแบบอย่างการนำค่านิยมที่พึงประสงค์ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และรับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมที่จะหล่อหลอมให้เยาวชนเกิดค่านิยมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ ทุกภาคส่วนในสังคม คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชนควรเข้ามามีบทบาทในการชี้แนะค่านิยมดังกล่าว เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม อันจะนำไปสู่ “ความอยู่ดีมีสุข” ของคนไทยทั้งชาติ

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 31 สิงหาคม 2552. **ได้ดีเพราะการอ่าน** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : [http :
//www.kriengsak.com/components/content.php ? id_content_catego...](http://www.kriengsak.com/components/content.php?id_content_catego...)
- “กิจกรรมนอกตำรา.” 28 มิถุนายน 2552. **ไทยรัฐ** [หนังสือพิมพ์ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : [http :
//www.thairath.co.th/column/edu/activity?p=2](http://www.thairath.co.th/column/edu/activity?p=2)
- โครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน สมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน. 2542. **500 หนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทแปลน พรินท์ติ้ง จำกัด.
- จำรัส นองมาก. “การปลูกฝังค่านิยมเพื่อเป็นคนดีให้นักเรียน.” **วารสารปัญญาพัฒนา** 1- 6 (มิถุนายน 2547) : 57-67.
- “เด็กบุรีรัมย์คว่ำช้ำ กรุงเทพฯวุ่นวาย.” 25 พฤษภาคม 2552. **เดลินิวส์** : 6.
- ดวงรัตน์ คูหะเจริญ. 2551. รายงานการวิจัยเรื่อง การนำเสนอค่านิยมในคอลัมน์ “สดจากเยาวชน” ในหนังสือพิมพ์ข่าวสด. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- “นมเบอร์วัน KIDS.” 28 มิถุนายน 2552. **ไทยรัฐ** : 13.
- “ปลื้มเด็กดีเก็บเงินแสนคืนให้เจ้าของ.” 8 พฤษภาคม 2552. **เดลินิวส์** : 16.
- ศุภิสรา เปี่ยมราตรี. 2546. การวิเคราะห์เนื้อหาในแง่ส่งเสริมคุณธรรมเด็กในหนังสือพิมพ์รายวัน **ฉบับภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพมหานคร : วิ.เจ. พรินติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2548. **นาฬิกาตระหนักรู้ค่านิยมในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.